

03458208

VRHOVNI SAVET ODBRANE

ODBRANA
SLUŽBENA TAJNA
STROGO POVERLJIVO

STENOGRAFSKE BELEŠKE

sa 31. sednice

VRHOVNOG SAVETA ODBRANE

- održane 13. januara 1995. godine -

BEOGRAD

03458209

STENOGRAFSKE BELEŠKE

sa 31. sednice

V R H O V N O G S A V E T A O D B R A N E

ODRŽANE 18. JANUARA 1995. GODINE

Sednica je počela s radom u 11,30 sati.

Prisustvovali su: Zoran Lilić, predsednik SR Jugoslavije - predsednik Vrhovnog saveta odbrane; Slobodan Milošević, predsednik Republike Srbije i Momir Bulatović, predsednik Republike Crne Gore - članovi Vrhovnog saveta odbrane; dr Radoje Kontić, predsednik Savezne vlade; Pavle Bulatović, savezni ministar odbrane; general-pukovnik Momčilo Perišić, načelnik Generalštaba Vojske Jugoslavije; i general-major Slavoljub Šušić, načelnik Vojnog kabineta Predsednika SR Jugoslavije.

(Stenografisao Jordan Živanović, viši debatni stenograf - redaktor u Kabinetu Predsednika SRJ).

Predsedavao je Zoran Lilić, predsednik Vrhovnog saveta odbrane.

ZORAN LILIĆ:

Predlažem da počnemo s radom.

Dobili ste predlog dnevnog reda.

Predlažem da prvo usvojimo zapisnik sa 30. sednice Vrhovnog saveta odbrane, gde smo, uglavnom, raspravljali o budžetu za 1995. godinu i o kadrovskim pitanjima.

Ja sam zapisnik pogledao i nemam primedbi na njega.

Da li neko ima primedbi? (Nema).

MOMIR BULATOVIĆ.

Imamo puno poverenje!

ZORAN LILIĆ.

Zahvaljujem se!

Konstatujem da je zapisnik usvojen bez primedbi.

Prelazimo na razmatranje dnevnog reda.

Prva, druga i treća tačka su neposredno povezane, pa bih dao reč generalu Perišiću da iznese ono što je pripremio za danas.

Pod Tekućim pitanjima imao bih par stvari koje ćemo brzo završiti.

Momo, izvoli!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodo predsednici, gospodine ministre,

Pošto je materijal na vreme izradjen i dostavljen, ne bih se zadržavao na proradi ovog materijala. U prvom njegovom delu istaknuti su zaključci iz procene vojno-političke situacije; u drugom delu zaključci iz procene bezbednosne situacije.

Ja bih izneo samo naš opšti zaključak i istakao neke od problema koji impliciraju potrebu traženja rešenja za poboljšanje borbene gotovosti Vojske.

Na osnovu iznete vojno-političke i bezbednosne procene, može se zaključiti:

Prvo, da Saveznoj Republici Jugoslaviji u ovom momentu ne pretila neposredna opasnost od agresije;

drugo, da bezbednost SR Jugoslavije može biti posredno ugrožena agresijom Hrvatske na Republiku Srpsku Krajinu, muslimansko-hrvatske koalicije na koridor, kao i nasilno posedanje Prevlake od strane hrvatske Vojske;

treće, može se očekivati da strani faktor intenzivira problem ljudskih prava nacionalnih manjina, sa ciljem daljeg uslovljavanja ukidanja sankcija i prejudiciranja političkog rešenja, pre svega na Kosovu i Metohiji, Raškoj oblasti i Vojvodini.

Obzirom da je dosadašnja situacija - tu napred izneta - zahtevala određene mere borbene gotovosti, na ovoj karti su prikazane stalne mere borbene gotovosti u kojoj se nalazi Vojska, a to je sledeće:

Prvo, vrši se pojačano obezbedjenje državne granice prema Makedoniji i Albaniji, kao i prema Republici Hrvatskoj i Republici Srpskoj i određeno dubinsko obezbedjenje;

drugo, pojačano se obezbedjuju objekti sa ratnim materijalnim rezervama;

treće, obezbeđuje se pruga Beograd - Bar u reonu tunela Goleš;

četvrto, zadejstvovane su u dvanaestočasovnoj gotovosti borbene grupe koje su spremne da se upotrebe u odredjenom regionu;

peto, neprekidno se prati i kontroliše situacija u vazdušnom prostoru.

Na ovaj način ukupno je angažovano oko 23.000 ljudi, što predstavlja 25% od ukupnih pripadnika Vojske Jugoslavije.

Pored toga, na operativnom planu razradili smo tri aneksa plana upotrebe Vojske Jugoslavije, koji su u funkciji preventivnog delovanja u odvracanju od agresije i planskog angažovanja pojedinih sastava Vojske Jugoslavije u različitim situacijama. Ti planovi su: pomoć u eventualnom ugrožavanju koridora; drugo, preventiva u smislu sprečavanja posedanja Prevlake; i, treće, u gotovosti su jedinice za upotrebu u bilo kojem prostoru Savezne Republike Jugoslavije.

Osnovni problemi koji ugrožavaju borbenu gotovost, i zbog čega smo, uostalom, i tražili ovaj sastanak, jesu:

Nizak stepen popune vojnicima koji se ogleda u sledećem: ukupno momentalno stanje popunjenosti vojnika je 74%. Ovaj problem će biti do marta; problem je takvog nivoa da možemo održavati ove mere borbene gotovosti, čime eliminišemo ugrožavanje bezbednosti SRJ. Ali, od marta meseca pa nadalje, ovaj problem se usložava, jer će se smanjiti popunjenost za narednih 22%, tako da ćemo od marta meseca, umesto 49.000 vojnika, koliko nas inače sleduje, imati svega 36.000 vojnika, a u narednoj godini i dalje do 1998. godine imaćemo svega 28.000 vojnika na služenju vojnog roka. Vojno-politička situacija neće trpeti ovako nisku popunu, pa moramo nešto preduzeti.

Drugi problem vezan za popunu sa vojnicima jeste što vojnika po ugovoru treba da imamo 26.900, a mi imamo oko 10.000; tu nismo izvršili popunjenost, prvenstveno, zbog niskih primanja, a primanja ne možemo povećati da bismo motivisanost za to povećali.

Zbog toga je neophodno da se na ovom Savetu odluči kako da prevazidjemo taj problem. Moguća su tri rešenja:

Jedno rešenje je pozivanje vojnih obveznika, da se nadomesti nedostajući broj vojnika, što izaziva materijalna davanja koja u budžetu nemamo, a znamo da budžet ne možemo povećavati u ovoj situaciji.

Druga varijanta rešenja problema jeste da se vojnici upućuju na služenje vojnog roka od 19. a ne 21. godine, čime bi se ublažio problem za više od 50%.

Treći način jeste da se produži vojni rok sa 12 na 15 meseci.

Nijedna od ovih varijanti nije dobra, ali mi neke druge varijante nemamo. Zato predlažem da se prihvati jedna od ovih varijanti. Mi ih ističemo sve tri, jer za sve treba dodatni napor: za pozivanje 15.000 vojnih obveznika treba 117 miliona dinara koje nemamo; za promenu vremena upućivanja na služenje vojnog roka treba promeniti Zakon o Vojsci po hitnom postupku, a to će imati negativne posledice na raspoloženje stanovništva; za produženje vojnog roka ima problema, jer će se poremetiti redovni sistem školovanja, posebno na fakultetima itd.

Drugi problem Vojske jeste nizak stepen popunjenosti sa ratnim materijalnim rezervama. Od ovih odobrenih sredstava nismo u stanju značajnije da zanačljamo materijalne rezerve, nego da ostane skoro na dosadašnjem nivou, a taj sadašnji nivo jeste za neke rezerve 2,5 do 30 dana vođenja rata.

Najkarakterističnije kod rezervi je pitanje mlaznog goriva, pitanje goriva uopšte, i pitanje ubojnih sredstava.

Izlaz za ovo treba da tražimo, pre svega, u povećanju sredstava za to, kao i ako je moguće iz uvoza kompenzacijom dugova; to bi bilo najbolje rešenje; međutim, ne znam koliko je u ovoj situaciji izvodljivo?

Ovo što sam rekao pokazao bih vam i na grafikonima.

Znači, ukupna popunjenost vojnicima treba da bude 76.501 - vojnici po ugovoru i rezervni sastav, a sada imamo 38.300, a narednih godina će biti ovako (pokazuje cifre na grafikonu). Razlika bi se mogla rešiti, kako sam rekao, ili pozivanjem rezervnog sastava ili promenom vremena upućivanja u Vojsku. To je ukupan broj vojnika sa vojnicima po ugovoru.

Kod vojnika na služenju vojnog roka situacija izgleda ovako: treba 49.000, u 1995. je 28.000, a kasnije ide na 24.000. Znači, tu razliku, na jedan od mogućih načina, treba popuniti.

Još jedna bitna stvar tu ima, o kojoj je Vrhovni savet odbrane doneo odluku, a to je da se ne pozivaju na popunu vojni obveznici koji su učesnici rata, zemljoradnici itd. Svako od tih pitanja ima određene implikacije na popunu vojnika. Mi imamo ukupno 615.000 vojnih obveznika s kojima možemo popunjivati jedinice Vojske Jugoslavije. U ratu je učestvovalo 244.000, zemljoradnici su učestvovali u broju od 82.000, studenti 29.000, tako da je taj prostor sužen. Ja ću kasnije, u finalnom predlogu, insistirati da se, ako je moguće, u narednom periodu oslobodimo od obaveze nepozivanja, nego da i te ljude pozivamo.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ovo je, Momo, ekstenzivno tumačenje reći da je "učestvovalo u ratu 244.000"! To znači, kogod se tamo zatekao u jedinicama iz SRbije i Crne Gore, bio je učesnik rata! To nema veze sa učešćem u ratu - znači, kogod se zatekao u vreme krize izvan Srbije i Crne Gore ima status učesnika rata!?

MOMČILO PERIŠIĆ:

To bi bilo oko prvog.

Drugo pitanje je vezano za stanje popunjenosti ratnim materijalnim rezervama u Vojsci. Evo, vidite koliko sleduje materijalnih rezervi - to je ovaj prvi beli kvadratić (pokazuje na grafikonu). Znači, imajuće stanje 12. meseca 1993. godine, imajuće stanje 12. meseca 1994. godine i stanje, prema odobrenim sredstvima, za 1995. godinu. Znači, trebalo bi ukupno da imamo ubojnih sredstava za 30 dana rata. Na kraju 1993. godine imali smo za 18,5 dana, 1994. za 18,4 dana; ova mala razlika je što je utrošeno u roku nastavnog procesa i što se pomoglo tamo u početku godine.

Gorivo: treba 30 dana rata; imali smo na kraju 1993. godine 8%, na kraju 1994. godine 7,4, a angažovanjem sredstava za 1995. godinu to će se svesti svega na 2,5%. Nama treba godišnje 37.000 tona goriva - od odobrenih sredstava možemo kupiti 8.000 tona; to znači da moramo trošiti materijalne rezerve i

svesti to na svega 2,5 dana rata, što je zaista zabrinjavajuće i ne smemo dozvoliti.

Kod mlaznog goriva treba za 30 dana; imali smo na kraju 1993. godine 1,5; povećali smo u 1994. godini na 2,5. Ali, prema odobrenim sredstvima, pošto ne možemo više nabavljati, a utrošićemo u toku godine - treba negde oko 28.000 tona goriva - to će spasti skoro na - nulu!

Kod rezervnih delova, imali smo za 90 dana rata ili tri meseca; na kraju prošle godine imali smo 36, na kraju ove godine 30; kako budemo znavljali sredstva sa vitalnim stokovima, to će u toku 1995. godine spasti na svega 17 dana.

Kod sanitetskih materijalnih sredstava imali smo na kraju 1993. godine 20, 1994. godine 18, u toku ove godine spašće rezerve na 12%, zato što je nemoguće snabdevanje sa lekovima - zbog sredstava; troše se materijalne rezerve.

Kod hrane situacija je nešto bolja. Ali, u toku 1995. godine nemamo mogućnost znavljanja materijalnih rezervi i hrane.

Kod odeće je slična situacija. Tu su i veterinarska materijalna sredstva koja su konstantna, obzirom da se ne troše, jer nismo angažovali životinje za potrebe Vojske Jugoslavije.

MOMIR BULATOVIĆ:

To znači da će se sada trošiti iz postojećih rezervi

MOMČILO PERIŠIĆ:

Da, iz postojećih rezervi; znači, skoro sve bitne materijalne rezerve za potrebe Vojske i potrebe rata, pošto nemamo odobrenih sredstava za redovni proces obuke i sve ostalo, trošiće se postojeće rezerve i one će se smanjivati, što je sasvim normalno - ako nemate sredstava za znavljanje.

U toku ove godine za plate treba 128 miliona - ovo prvo su (pokazuje na grafikonu) minimalne potrebe plana, a ovo odobrena sredstva za plan; toliko je i odobreno.

Raznorazne naknade 34 miliona, penzije 49 miliona.

Sada imamo naoružanje, opremu itd. Minimalne potrebe su 87 milion. Odobrena sredstva, na osnovu ovog plana su 22 miliona, a prelazne

7.

obaveze iz prošle godine jesu 32 miliona. Na primer, kod gradje-
vina, minimalne potrebe bi bile 13, odobrena sredstva 5, a prelaz-
ne obaveze iz prošle godine su 8 miliona.

Kod izgradnje stanova potrebe su 44, prelazne obave-
ze su 5 miliona, a odobreno je 13 miliona. Juče sam bio u Somboru
tamo je bio i gospodin ministar - imamo 22 stana koji su 95%
završeni, ali neće da ih tehnički prime jer treba ugraditi još
neku podstanicu; ti stanovi tako stoje više od godinu dana, jer
nema sredstava da se dovrše.

Kod ratnih materijalnih rezervi minimalne potrebe
su 20, odobrena sredstva 3, a prelazne obaveze su 9 miliona.

Tu je obuka i slično, tehničko obezbedjenje itd.

Iz ovoga se može zaključiti da su prelazne obaveze
iz prošle godine 85 miliona dinara. Bilo je obećano onih 36 milio-
na - dato je 12,7 miliona, a ostalo još nije dato.

Obzirom da strani faktor, a i uopšte, stabilnost dr-
žave se računa po stepenu borbene gotovosti, pored ostalog, smatran
da moramo - bez obzira na naše okruženje - imati što veću borbenu
gotovost i što jaču Vojsku, kako bi bila u funkciji odvratanja.

Predlog rešenja bio bi sledeći:

Da Savezna vlada uputi pismo Savetu bezbednosti u
smislu izražavanja nezadovoljstva što nisu skinute sankcije.

Dalje, da se na neki način stavi Hrvatskoj do znanja
da promeni odluku o povlačenju UNPROFOR-a, jer bi povlačenje
UNPROFOR-a ugrozilo Republiku Srpsku, a ugrožavanje Republike
Srpske dovelo bi našu bezbednost posebno u pitanje. Molim, ako
je moguće nešto na tom planu diplomatski uraditi, a mislim da
je moguće.

Da se razmotri mogućnost uspostavljanja dijaloga
sa delom rukovodstva Republike Srpske na platformi borbe za mir
i na toj osnovi da se spreči mogućnost stvaranja raskola u srpskom
biću.

Na planu Vojske da se obezbedi neophodna popuna
vojnika. Kao što sam rekao - postoje tri varijante. Sada bi
trebalo da se odlučimo za jednu od te tri varijante. Nama bi
bilo najbolje i najbezbolnije kada bi se pomerila starosna godina
upućivanja u Vojsku sa 21 na 19 godina. Tada bismo imali mlađe

ljude, stabilni izvor popune i najmanje bi to koštalo. Primera radi, 648 dinara je jedan rezervista skuplji od jednog vojnika.

Dalje, da se dozvoli popuna jedinica sa obveznicima koji su učestvovali u ratu. Ovo što ste Vi rekli (obraća se predsjedniku Miloševiću) potpuno ste u pravu - mi ćemo ustanoviti koji su, zaista, bili u ratu, a ne da to ovako prikazujemo.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Mi moramo da promenimo i tu kvalifikaciju i reći: "koji su učestvovali u borbenim dejstvima". "Učešće u ratu" po tome znači - kogod se zatekao van granica sadašnje Jugoslavije u vreme krize, on je kvalifikovan kao učesnik rata!?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Jasno je, gospodine predsedniče!

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

To je 244.000 ljudi!? Da je ratovalo 244.000 ljudi, ne bi bilo rata; o tome se radi!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Da.

Dalje, vezano za popunu - u zadnje vreme nam se sve više javlja raznoraznih stranaka secesionističkih, Albanaca za služenje vojnog roka. Najavljeno je da će oko 4.500 da se javi na odsluženje vojnog roka! To je veoma indikativno, jer verovatno žele da u redove Vojske pošalju svoje ljude koji bi u datom momentu iznutra pripremili slabljenje Vojske.

U tom smislu, predlažemo - dokle god je ovakva situacija -- da vršimo proveru i da ne primamo ni Šiptare ni Muslimane bez posebne provere. To je predlog po ovom prvom pitanju.

Po drugom pitanju, da bismo nadomestili i stvorili što više uslova za ratne materijalne rezerve, broj jedan je kako može kompenzacijom u duhu onoga što sam vam poslao, da se odradi nešto sa Ruskom Federacijom ili bilo kim drugim; čime bismo, u prvom redu, nabavili sredstva za odvratanje od agresije. Ja vam mogu reći da u zadnje četiri godine Vojska Jugoslavije

nije nijedno sredstvo nabavila za modernizaciju, a naši u okruženju bivša sabraća rade puno na tome. Primera radi, imamo podatke da Hrvatska godišnje odvaja oko 500 miliona za modernizaciju svoje Vojske. Ona ima ukupno 80 hiljada vojnika non-stop u svom sastavu u mirnodopskoj armiji - imaju od predviđenog broja manje nego mi, jer smo predvideli da u miru imamo 126 hiljada, a stvarno imamo 76, a oni imaju sada 80 hiljada. Nabavili su 250 tenkova; imaju u raznoraznim jedinicama ratnim i mirnodopskim 600 hiljada ljudi pod oružjem. Nabavili su 2.000 akt. oruđja i minobacača; nabavili su negde oko 31 avion - iz zemalja Zapadne Evrope, ali prvenstveno iz kontigenta Istočne Nemačke i nešto iz Ukrajine. Obzirom da oni nabavljaju takva sredstva, bilo bi neophodno da i mi, kroz ovaj kompenzacioni postupak, nabavimo neka sredstva koja će biti u funkciji odvratanja od agresije.

Dalje, ako je moguće - molim vas za to - da se Vojska oslobodi od plaćanja akciza i raznoraznih poreza čime bismo mnogo uštedeli. Primera radi, za dug u prošloj godini "Jugopetrolu" već su nam zaračunali kamate 500 hiljada dinara, zato što nismo uspeli dug da izmirimo na vreme, a nismo uspeli, jer nismo imali priliv sredstava.

ZORAN LILIĆ:

Koliko Vojska potražuje?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Ima ogromnu potražnju.

Dalje, omogućiti neposredno ugovaranje uglja i naftnih derivata sa proizvođačima, jer to oko 20% plaćamo skuplj. nego da idemo na neposredno naručivanje.

Dalje, obezbeđivanje dodatnih sredstava za lečenje i rehabilitaciju ranjenika koji dolaze iz Republike Srpske i Republike Srpske Krajine.

Ako je moguće, kreditiranje poljoprivredne proizvodnje u Vojnoj ustanovi "Karadjordjevo", kao što je to omogućeno i drugim poljoprivrednim organizacijama.

Dalje, donošenje odluke Savezne vlade da se prihodi koji ostvare jedinice i ustanove Vojske Jugoslavije - da bar deo

toga ostane nama.

Dalje, otkup potraživanja Vojske Jugoslavije iz inostranstva, sa usmeravanjem sredstava za tekuće finansiranje i normalno ove kompenzacione ugovore.

Učešće republičkih sredstava i sredstava preduzeća za namensku proizvodnju za dalje prestrukturiranje namenskih kapaciteta za proizvodnju naoružanja i vojne opreme. Mi smo na tome radili početkom prošle godine pa do kraja prošle godine, i Vojska je ispunila obaveze, ali republike nisu ispunile obaveze prema tim radnim organizacijama, tako da su one u teškoj situaciji

I, donošenje posebnog zakona o obezbeđenju - ako se odlučimo na pozivanje rezervnog sastava - sredstava za plaćanje rezervnog sastava.

I, ako je moguće da Savezna vlada usvoji zakon o rešavanju stambenih problema u skladu sa ponudjenim planom od 10 hiljada stanova; bar da se nešto počne graditi, a normalno realizacija prema mogućnostima.

To bi bilo najkraće.

Ja bih molio da zauzmemo stav po ova dva bitna pitanja: prvi oko popune vojnicima, a drugi je popuna ratnih materijala njih rezervi.

ZORAN LILIĆ:

Ovako kako je Momo izdiktirao, trebalo bi da usvojimo novi budžet, da bi mogao da funkcioniše!? Momo, ovo je odluka Kolegijuma Generalštaba?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Da. Ja se izvinjavam što nisam sve čitao ispočetka - mislio sam da ste to pročitali.

ZORAN LILIĆ:

Ovde ima stvarno mnogo predloga i zahteva. Ne verujem da je moguće danas o njima raspraviti.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Da idemo redom, pre svega u ovom prvom delu koji

sugerira nekoliko zaključaka - od ovoga da ne pretil neposredna opasnost agresije, a onda da li može biti posebno ugrožena, kako itd. Treće, tzv. problem ljudskih prava, nacionalne manjine i ostalo.

Mislim da ovo nisu dobri zaključci, zbog toga što nisu celoviti; dosta su jednostrani. Sve je, na neki način, stavljeno u istu "vreću".

Ovo treće pitanje za sada bih potpuno eliminisao. To što oni otvaraju probleme ljudskih prava, otvaraju ih u celom svetu. Ne postoji nikakva akutna kriza na području Sandžaka, niti na području Kosmeta. Mi smo potpuno raščistili sa međunarodnom zajednicom da je to naše unutrašnje pitanje i tu nikakvu internacionalizaciju nećemo dozvoliti.

S druge strane, sve je više stranih predstavnika koji komuniciraju sa kosovskom separatističkom organizacijom - poslednji je bio ovaj Nemač koji ih je obišao - i koji im veoma jasno stavljaju do znanja da međunarodna zajednica nema nameru da podrži, apsolutno, nikakav zahtev u pogledu bilo kakve promene granica, niti dozvoljava, uopšte, sticanje prava građanstva o ovom pitanju da oni nisu integralni deo naše države. Dakle, to je na jednom "dugom štapu" - pitanje tretiranja ljudskih prava i eventualnih pritisaka na nas oko nekih većih prava koja se mogu kao pitanje postaviti, sa veoma tankom argumentacijom, s obzirom da su prava manjina po našem Ustavu, a i po pratećim zakonima, takva da su regulisana mnogo bolje nego u mnogim zemljama Zapadne Evrope; da ne govorim o zemljama Istočne Evrope; da ne govorim o Turskoj, Bugarskoj koja po ustavu nema nacionalne manjine itd.

Dakle, to su stvari koje se politički mogu vrlo dugo da "mrcvare", ali ne i da izazovu neki ozbiljniji problem, osim jednog jedinog problema da naša nedovoljna prisutnost i dobra organizacija snaga Vojske i policije na Kosovu u nekim specijalnim okolnostima bi mogli, eventualno, tamo da izazove neki oružani ustanak, koji u ovom trenutku - po svim našim procedurama - ne dolazi u obzir.

Ovu tačku tri uopšte ne bih otvarao kao neki veliki problem, u istoj ravni sa ovim što se napred raspravlja.

Za ovo što je napred izloženo, mislim da naš osnovni zaključak, koji iz svega proizlazi, jeste da, apsolutno, svim sredstvima i svim linijama, uključujući i političku i vojnu i svaku drugu izvršimo pritisak da se zaključi mir. Potpuno je jasno da ovo četvoromesečno primirje u bivšoj Bosni i Hercegovini predstavlja dragocen vremenski period i veoma dobru ponudu međunarodne zajednice da zaključi mir; da se uspostavi Republika Srpska; da se ljudi okrenu ka radu i proizvodnji, umesto ka ratovanju i daljoj pogibiji. Sve ovo drugo što to prati onda dobija potpuno drugačiji izgled.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Svakako!

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Mi smo uradili sve što je bilo moguće da to pomognemo. Vojska Republike Srpske tu nije delovala kao faktor koji bi u pravcu traženja mirovnog rešenja izvršio bilo kakav unutrašnji pritisak. Naprotiv, čak mislim da se oni i sa vojničkog stanovišta u ovom trenutku ponašaju krajnje neracionalno. Jer, međunarodna zajednica je ponudila rešenje "pola-pola", isključivo na bazi činjenice da je postignuta vojna pobjeda u ratu! Da nije postignuta vojna pobjeda, nikada međunarodna zajednica ne bi izašla sa predlogom da se podeli teritorija Bosne i Hercegovine "pola-pola", koja u istoriji nikada nije bila teritorija na kojoj je bilo srpske države.

Nerealne ambicije da se zahteva da dve trećine stanovništva koji čine Muslimani i Hrvati u krajnjem sporazumu mirovnom dobiju manje od polovine, predstavlja ogromnu opasnost za ceo region; pogotovo, što mi ovde koji sigurno ne navijamo ni za Turke, ni za ustaše, ne možemo apsolutno ni mi sami, koliko god bili subjektivni da ocenimo da nama pripada više od polovine teritorije Bosne i Hercegovine, gde srpski narod predstavlja samo jednu trećinu, a ponudjena je polovina; sa jednim dobrim izgledom, u fazi daljih pregovora, da se to nešto čak i uveća, s obzirom na mogućnosti nudjenja nekih za Muslimane vitalnih tačaka za nešto veće teritorije upisane u njihovu kartu.

Ukoliko se sve snage ne okrenu ka iskorišćavanju ove velike prilike da se zaključi mir, biće ugroženi svi rezultati rata! I biće ugrožena vojna pobjeda i rezultati vojne pobjede; i biće ugrožena mogućnost formiranja Republike Srpske! Za ovim stolom dobro znamo s čime oni tamo raspolažu, s čime mi ovde raspolažemo; delić toga smo maločas ovde videli. Sve to zajedno, apsolutno, ne može predstavljati osnovu za zaključak da je dopustivo nastaviti rat, čak i u sasvim suženom razmatranju na vojni aspekt stvari, a potpuno suludo ga nastaviti ako se proširi razmatranje na politički aspekt stvari, iz koga se vidi da ponudjeni mir predstavlja jedno ogromno dostignuće koje ne bi smelo da se prokocka.

Prema tome, apsolutno, svaki naš potez i svaka naša odluka i danas i dalje mora da bude prema tome usmerena. Mislim da to treba da bude naša potpuno jasna orijentacija. Jer, ako nas oni gurnu u ova razmatranja na nižem nivou, koja polaze od pogrešnih pretpostavki da sada treba pripremiti neki novi rat i njegov nastavak, onda mi nećemo daleko dogurati. Tim pre što taj novi rat neće biti nametnut voljom druge strane, nego potpunim slepilom upravo ove naše strane.

Zato, mislim da ovo treba na jedan mnogo drugačiji način da se definiše. Posebno što bi u tom slučaju bila radikalno smanjena i opasnost hrvatskog napada na Republiku Srpsku Krajinu. I, drugo, zbog ovog vrlo rizičnog poteza koji je Tadjman preuzeo da ne obnovi mandat UNPROFOR-a posle 31. marta - to znači još za tri meseca posle toga, odnosno da kroz šest meseci prestane mandat UNPROFOR-a - on se istura kao odgovoran i Hrvatska za moguću ratnu eskalaciju. To znači da ne bi mogao da ima onaj stepen međunarodnog razumevanja koji je do sada neopravdano veoma široko iskorišćavan.

Prema tome, ovo nadmudrivanje rukovodstva na Palama s Kontakt grupom da protumači da li je "baza" ili "polazna tačka" mirovni plan; kao da ima razlike između toga da li je mirovni plan "baza" za pregovore ili "polazna tačka" za pregovore!? Kao da je to najvažnije svetsko pitanje. To je krajnje neodgovoran odnos prema budućnosti i sudbini postignutog rezultata - ratne pobjede Republike Srpske prema Republici Srpskoj Krajini i, u krajnjoj liniji, onda i prema celom narodu!

Zato bi bilo vrlo važno da mi prema toj optici podesimo neke naše dalje postupke. To je baza za naše procenjivanje i ponašanje; sve drugo su sasvim praktične stvari.

Ako sada idemo na ovo drugo, zaista moram da izrazim sumnju u valjanost ovog pregleda. Tu ne stavljam primedbu Momčilu Perišiću, nego je verovatno stvar službi u Generalštabu kako ko šta radi - namerno ili nenamerno!? Ali, mi smo odobrili vojni budžet u postojećim okolnostima ekonomske politike, propisa, uslova i ograničenja koja imamo. Vojni budžet je milijardu i 611 miliona dinara! Imamo 80 hiljada ukupno sada u Vojsci - to je preko 20 hiljada dinara po "kapi", tako da kažem. Od toga je pola na odsluženju vojnog roka, oni koji ne primaju platu, koji imaju samo materijalne troškove i ishranu; to je najracionalnija ishrana - kolektivna ishrana; tu su i uslovi za smeštaj koji postoje itd. Novo naoružanje se ne kupuje! To je 20 hiljada dinara po "kapi"!

Ovde ispada kao da nemamo, u stvari, ništa, nego ćemo da Vojsku oslonimo na postojeće rezerve da bismo u 1995. godini ostali i bez rezervi! To, praktično, znači da odmah treba računom povećati vrednost tih rezervi koje se planiraju da se potroše i dodati na vojni budžet, jer će vojni budžet da bude potrošen, plus te rezerve - koliko onda izlazi taj vojni budžet na Vojsku?

Mislím da bi moralo da se napravi jedno solidno centralno planiranje i da se poveže to što rade Ministarstvo i Generalštab, da jednom imamo čistu situaciju oko toga. Ispada da ni za šta nema para, a tu je milijardu i 600 miliona dinara!? To je otprilike 130 miliona mesečno, to je 5 miliona dnevno! Kada ovo pogledamo, ispada kao da para nema ni za šta. Onda se postavlja pitanje šta se onda događa, na koji način se ta sredstva troše?

Moram da izrazim ne samo sumnju, nego i nezadovoljstvo sa ovim davanjem podataka koje ne postavlja šta Vojska, na bazi datog budžeta, može da pokrije i da, eventualno, vidimo šta ne može da pokrije i koliko te stavke iznose, već jednostavno: "1995. godine ide se na korišćenje rezervi", čak i rezerve u hrani treba da se eliminišu, jer "nema ni za hranu"! "Nema para za naoružanje, nema za novo opremanje para, nema za hranu para"! Zašto se onda troše te pare!?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodine predsedniče, prošle godine je učešće plata i penzija bilo 25% ukupnog budžeta u startu, da bi na kraju godine učešće bilo preko 60%, a sada je to 60% za plate i penzije u ukupnom budžetu. To je suština problema. Nama za sve ostale potrebe ostaje 40%.

Ja sam ovde pokazao eksplicitno da, zaista, po pitanju goriva, po pitanju ubojnih sredstava itd. ne može ništa da se nabavlja; ne mogu se sredstva održavati u ovakvoj ispravnosti. Nama je 43% vazduhoplova u prošloj godini bilo nesposobno da leti jer nismo mogli izvršiti sve moguće remonte.

Ja ovo ne govorim, uopšte, u cilju spremanja Vojske za rat, nego samo održanja borbene gotovosti u funkciji odvrćanja, gospodine predsedniče! Ja sam dužan da vas upoznam, da ne bismo došli sutra u poziciju da ne možemo ispuniti osnovne zadatke.

Ovde potenciram dva bitna pitanja: jedno pitanje je popunjenost vojnicima. Ako mi zaključimo da nam je stepen ratne opasnosti mali, da možemo sa postojećim brojem vojnika obezbediti borbenu gotovost i zaštititi bezbednost zemlje, onda vi odlučite da ne pozivamo niti rezervu, niti mladiće da prije šaljemo u Vojsku. Nije moja kompetencija da ja to odlučim.

Dalje, za materijalne rezerve - isto tako. Gorivo je takvo kako sam vam rekao, ako ćemo da smanjimo intenzitet obuka da ne trošimo ništa! Mi smo napravili plan štednje, on je usvojen i maksimalno svu potrošnju sveli na minimum, upravo ceneći situaciju u kojoj se zemlja nalazi, gospodine predsedniče!

Ja ovde ne tražim nikakvo povećanje, već iznosim da se realno vidi situacija i da odlučimo hoćemo li da ostanemo na rezervama kakve su, sa trošenjem i hoćemo li da ostanemo sa brojem vojnika koji imamo, čime se normalno smanjuje borbena gotovost? Ja ne mogu da nadomestim 15.000 vojnika nikako drugačije.

Molim vas da uvažite naše razloge!

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Koliko mi imamo penzionera?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Oko 54.000.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Koliko imamo lica u Vojsci koja primaju plate?

MOMČILO PERIŠIĆ:

oko 60.000.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Kako to 60.000 prima platu, a imamo 80.000 ukupno u Vojsci!? Znači, imamo samo 20.000 ovih?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Imamo sada momentalno 93.000.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ako je 93.000, onda nije - 80.000?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Trenutno imamo u Vojsci 94.000, od čega blizu 60.000 prima platu.

PAVLE BULATOVIĆ:

Blizu 64.000 prima platu!

ZORAN LILIĆ:

Ono što treba da nas malo više zainteresuje, to je činjenica da na jednog vojnika imamo jednog profesionalnog starešinu!

PAVLE BULATOVIĆ:

Više, kada posmatramo faktičko stanje. Po projektovanom stanju nije tako.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Faktičko stanje - vi imate vojnike po ugovoru; imate profesionalna lica i u Ministarstvu i u Vojsci.

Nama projektovano stanje jeste 125.000, od čega 49.000 vojnika na služenju vojnog roka, 30.000 jesu vojnici po ugovoru; ostalo su starešine. Mi to stanje, gospodine predsjedniče, sada nemamo. Momentalno stanje je 94.000, od čega je oko 60.000 plaćenih lica, ostalo su vojnici na služenju vojnog roka.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Momo, 60 i 50 hiljada je 110 hiljada. 60% vojnog budžeta ide na plate i penzije. To znači da je negde oko 10.000 po zaposlenom u Vojsci i vojnom penzioneru - to je zajedno njihov godišnja plata odnosno penzija.

RADOJE KONTIĆ:

Mislím da je on preterao, to nije 60, nego oko 50%. Inače, to bi bilo previše, primali bi visoke plate; to je oko "pola-pola".

ZORAN LILIĆ:

Očigledno, kada nam je informatika u pitanju, susrećemo se sa istim problemima koje smo imali i prošle godine - da li je ovoliko ili onoliko!?

RADOJE KONTIĆ:

Prije svega, potpuno se slažem sa onim što je Sloba rekao vezano za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, s tim što bih na to još dodao da malo koristimo činjenice u svim našim razgovorima da su dvije republike i SRJ građanske države, i da su svi naši građani potpuno ravnopravni i po zakonu i po Ustavu, dok to nijedna druga bivša jugoslovenska republika nije; mi smo jedini građanska država! Drugo, nacionalne manjine imaju i dopunska prava prema najvišim standardima KEBS-a. Mislím da, zaista, nema čega da se stidimo niti od čega da se branimo. Niko u okruženju nema takva zakonska i ustavna rešenja.

Drugo, ovdje se često koristi jedna politička floskula da smo "mi garanti Vensovog plana", kao SFRJ, SRJ, odnosi potpisnici ili supotpisnici Vensovog plana. Sva moja nastojanja da utvrdim u čemu se sastoje te garancije i da li je potpisan od strane SFRJ nijesu urodila plodom. Ima samo jedan zaključak

Predsjedništva svojevremeno, kada je to razmatrano. Medjutim, mi nismo potpisnici, niti smo garanti u ovom smislu. To se koristi nekoliko puta u ovom materijalu.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

To je u smislu da je SFRJ dala saglasnost na Vensov plan i Hrvatska dala saglasnost na Vensov plan, a Savet bezbednosti je doneo Vensov plan. Niko ništa nije potpisivao. Postoji opšta saglasnost oko Vensovog plana i tu je tačka.

RADOJE KONTIĆ:

Treće, moram da obavijestim da je Savezna vlada, sve ono što je Vrhovni savet odbrane zaključivao iz domena materijalnih obaveza, sve obaveze izvršavala i izvršila. Prošle godine smo od onih 37 miliona izvršili naših 12 miliona; onih 7 za JNA, i to ne na teret vašeg budžeta, nego na teret civilnog budžeta.

Što se tiče zaključaka, mi nijesmo pisali Galiju u vezi sankcija; ne znam ni da li je politički oportuno pisati u vezi sankcija i protestovati. Ne verujem da bi to imalo nekog efekta, a moglo bi to izazvati raznorazne komentare.

Mi smo pisali u vezi druge tačke - u vezi otkazivanja daljeg mandata UNPROFOR-u i oko toga smo skrenuli pažnju.

Oko četvrte tačke, ako se opredeljujemo za nju, trebalo bi da vidimo ko da formira ovo koordinaciono tijelo i da mu bliže definiše zadatke.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ovo oko bezbednosti?

RADOJE KONTIĆ:

Da, treba videti ko da ga formira i na koji način, ako se za to opredjeljujemo.

Oko dodatnih sredstava od 117 miliona dinara - rebalans budžeta jednostavno ne dolazi u obzir! Veliko je pitanje iz kojih to sredstava i da li može proći u Skupštini.

Oslobađanje Vojske Jugoslavije od akciza, poreza,

carina na robu itd. - na žalost, situacija je obrnuta: uvodimo linearno opterećenje kompletnog uvoza. Situacija će biti teža nego što izgleda, ne da se ne može rasteretiti, nego će se opteretiti. Kako ćemo riješiti Vojsku, vidjećemo! To je poseban problem, ali da ne gajimo iluzije da može doći do smanjivanja.

Generale, ovde vi puno insistirate i ovog puta na donošenju odluke Savezne vlade da prihodi koje ostvare jedinice i ustanove Vojske ostanu Vojsci Jugoslavije. Oni ostaju! Ja sam to već nekoliko puta objašnjavao: oni ostaju Vojsci Jugoslavije; oni ulaze u budžet i istog trenutka 85% se prebacuje Vojsci. Ako bismo mi to izdvojili, to bi značilo samo 15% više. Ako je ostvareno 10 miliona - 10 miliona ulazi u budžet i odmah se 8,5 miliona daje Vojsci. Prema tome, to ništa ne rješava.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Potrošeni su budžeti za taj prihod i onda niko nije motivisan.

RADOJE KONTIĆ:

To je drugo pitanje. Ja samo govorim da to ništa ne rešava, jer je to prihod budžeta. Ako udje u budžet, ja prenosim odmah 8,5 miliona Vojsci, a ostalo ostaje za civilni sektor. Ako ide direktno Vojsci, onda ga znači nema u budžetu, onda je manje 8,5 miliona - znači, razlika je 1,5 milion. Dakle, može, ali ne znači ništa.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Njemu znači kao motivacija za rad.

RADOJE KONTIĆ:

Druga je stvar motivacija.

MOMČILO PERIŠIĆ:

To su troškovi za ostvarenje prihoda.

RADOJE KONTIĆ:

Ali, opet ne možeš ih potrošiti - nemaš stavke!

Prema tome, na tim stvarima gubimo vrijeme objašnjavajući - za to nema stavke, a ne može biti rebalansa.

MOMČILO PERIŠIĆ:

ONda da to ne radimo.

RADOJE KONTIĆ:

Onda nemate prihoda. To je toliko "zavezano" jedno s drugim, da za to nema nikakve svrhe, apsolutno!

Otkup potraživanja iz inostranstva - ne znam koliko je to realno u ovom trenutku. Vi znate da su rezerve u Narodnoj banci Jugoslavije ispod stalnih deviznih rezervi i da više nema trošenja rezervi; to je veliki problem.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

To nisi razumeo, Moma misli na veliki dug koji prema nama imaju Rusi, i da na bazi toga duga možemo da kompenziramo nešto eventualnim uvozom.

RADOJE KONTIĆ:

To je drugo. Ja sam odgovorio gdje vidim rješenja oko svega toga - to je korišćenje prispelih dugova, to nije otkup duga. Otkup duga je ako ja uzmem sredstva, otkupim taj dug, pa ga preuzimam na sebe. Ovo je korišćenje našeg potražnog salda prema pojedinim zemljama.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

To je, u stvari, naplata dela duga kupovinom odredjene robe.

RADOJE KONTIĆ:

Čak da se to radi i sa odredjenim diskontom. Da kažemo: od 100 miliona duga, evo 30, ali dajte 70 miliona, jer to za nas u ovom trenutku mnogo znači. Sva naša preduzeća već daju velike diskonte mnogim svojim partnerima u inostranstvu da bi koliko-toliko imali deviza za tekuću reprodukciju.

Drugo, gdje vidim mogućnost - ali, ne predlažem da se to ovdje zaključi - savezna država ima odredjenih rezervi

robnih, poljoprivrednih proizvoda i ostalog. Zlu ne trebalo, tu ne bismo morali da mijenjamo budžet niti da idemo na rebalans, nego jednostavno da otpišemo, na primjer, 10 miliona dinara iz saveznih rezervi, i to Vojska potroši. To može da uradi Savezna vlada u okviru svojih ovlaštenja. Ali, to sada ne predlažem.

Treće, mi koristimo svaku šansu koja nam se ukaže da poboljšamo Vojsci stanje. Ja sam obavijestio generala i predsjednika Lilića, mi smo imali 5 miliona dinara koji su nam ostali iz prošle godine na civilnom sektoru. Mi smo to dali Vojsci - kao da je potrošio civilni sektor u prošloj godini.

Toliko.

MOMIR BULATOVIĆ:

Slažem se sa ovim što su govorili predsjednici Milošević i Kontić. Meni stvarno nikad nije jasna ova računica, iskreno da kažem. 1993. godina je bila najteža godina za Vojsku Jugoslavije, 1994. relativno uspješnija.

Danas se, istovremeno, suočavamo sa problemom nedovoljnog broja vojnika - znači, nikad manji broj neće da bude; lošeg odaziva vojnika po ugovoru, nemogućnosti pozivanja rezervista itd. u situaciji kada je budžet objektivno veći. Mi dolazimo u situaciju sada da su naše rezerve svedene na nulu!?

Iskreno da vam kažem, znajući to malo iz ekonomije, to mi ne "drži vodu"!

S druge strane, mislim da je loša logika koja nama kaže: mi smo konstituisali naše potrebe na ovom nivou; vi ste nam dali toliko sredstava i mi ćemo to potrošiti za tri ili četiri mjeseca i onda se suočimo sa činjenicom koja ne ide nikom u prilog, a to je: nemamo goriva, nemamo hrane, nemamo odeće!

Stvarno, mislim da je to dovoljan znak da se makar počne razmišljati u drugom pravcu. Što se tiče tog drugog pravca, sa ovom globalnom procjenom koju je dao predsjednik Milošević apsolutno se slažem. Ja, također, mislim da će se, ipak, centralna stvar na ovim prostorima odvijati nezavisno od Amerike. Ne svidja mi se ta logika: "preskočiće nas Amerika" - Amerika će uvijek biti prisutna i ona nikada neće biti nama, bar u ovoj konstelaciji odnosa, naklonjena. Ali, ona je prisutna ne samo u

Čečeniji, nego i u Kuvajtu - opljačkajte tamo te nesrećnike; sve su im živo uzeli; njihova politika upravo i jeste takva.

Na žalost, ja mislim da nam "glave" neće doći Amerika, nego ako nam iko dodje glave, doći će nam naša braća iz Republike Srpske!

Moja je procena, na bazi ovoga što smo do sada saznali i vidjeli, da oni neće znati da na dobar način iskoriste ovaj period od četiri mjeseca. Mislim da je Tudjman, savjetovan iz Njemačke, povukao briljantan potez. Mislim da Tudjman neće otkazati gostoprimstvo UNPROFOR-u, nego će iskoristiti ovo vrijeme da ga izmole njegovi saveznici i savjetodavci da, ipak, pristane na neki kompromis koji će biti, prije svega, na štetu srpskog naroda u Republici Srpskoj Krajini. Bojim se da će se to ukalkulisati sa očiglednom nesposobnošću - a ja se, čak, pribojavam i manjkom želje da se iskoristi period od četiri mjeseca u Republici Srpskoj da se ide prema mirnom rješenju. Veoma je zabrinjavajuće da se ponovo raspravlja o istim stvarima o kojima smo hiljadu puta i u ovoj sobi, zajedno sa njima raspravili. Bojim se da ova sadašnja ponašanja pokazuju njihovu nesposobnost da prihvate realni trenutak.

Mislim da sada objektivno Karađžić hoće da ide prema miru, ali neće stići! Prema informacijama koje imam iz "druge i treće ruke", to pokazuje da Ratko Mladić i dalje priča onu istu priču: "ako mi ova tačka bude ovdje, izgubiću telekomunikacioni centar, izgubiću mogućnost da nešto uradim". Oni su krenuli u onu afirmaciju logike: sada je masovna sječa šuma, uništavaju ono što njima više neće pripasti i ne zadržavaju ljude.

Ali, bojim se da će im "iscuriti iz ruke" ovo vrijeme od četiri mjeseca i da ćemo se suočiti sa krajnje nepovoljnom situacijom kada će koincidirati jedna globalna nepovoljnija situacija u odnosu na naklonjenost međunarodne zajednice prema Hrvatskoj i zbivanja u Republici Srpskoj, koja će njih međusobno da približe i doći ćemo u situaciju koja će biti, po mojoj procjeni, nepovoljnija.

Ako će to sve tako da bude, onda bi trebalo da imamo u vidu i naše realne unutrašnje faktore i procjenu vremenske dimenzije.

Sada se vraćam na ovo što je u ovom materijalu dato.

Prvo, mislim da postoji realna mogućnost da u takvom razvoju događaja bude ugrožena naša pozicija oko Prevlake. Objektivno, smatram da se to više može napraviti kao "šamar" nama, nego kao stvarna želja da se zarači na tom prostoru. Mi tu, na žalost, veoma loše stojimo. Moram da kažem da sam bio šokiran činjenicom da sam nedavno u svom kabinetu primio trećerazrednog činovnika iz Saveznog MIP-a, ženu koja je iz Crne Gore došla sa nedvosmislenom konstatacijom. Rekla mi je: u SMIP-u je na njihovom Kolegijumu zaključeno da u SMIP-u niko ništa ne zna o Prevlaci! Došla je kod mene da formira dosije o Prevlaci!?

Tragično je to da naša država ima, faktički, jedino to sporno pitanje, a da u našem Saveznom ministarstvu o tome ne postoji nikakva dokumentacija.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ima veće dokumentacije o Kurdima, nego o Pravlaci!

MOMIR BULATOVIĆ:

Ja molim i insistiram da što prije sjednemo i da malo osnažimo ovu našu diplomatsku misiju. Stalno nam izmiču ta pitanja sa dnevnog reda. Kad čitamo te depeše koje stižu, to su romani i priče za "malu djecu". Mi moramo nešto radikalno da napravimo, da u ovom periodu raspleta krize, prema poželjnom, za što se zalažemo svi, ili prema negativnom - čemu se neki od nas pribojavaju - ipak, iskoristimo sva raspoloživa sredstva; prije svega i iznad svega, diplomatska sredstva!

Imajući u vidu takav razvoj događaja, postavlja se veliko pitanje šta da radimo sa rezervistima i kako da popunimo Vojsku Jugoslavije? Da budemo realni, promjena zakonskog rješenja - negdje se insistira na jednoj od ovih varijanti - po meni je malo vjerovatna. Ona bi u Saveznoj skupštini otvorila veliku političku priču i digla političku "prašinu" oko toga da se mi faktički, ~~sada pripremamo za rat.~~ Ili produžavanje vojnog roka, ili pomjeranje granice na dole, otvorilo bi u političkoj javnosti posebno prema našim spoljnim neprijateljima raspravu o tome koliko smo mi stvarno jaki ili slabi u Vojski Jugoslavije.

S druge strane, postoji realan problem oko pozivanja rezervista koji su učestvovali u ratu 1991. 1992. godine. Ja sam jednom telefonom upoznao predsjednika Lilića oko toga. Bez obzira na zaključak Vrhovnog savjeta odbrane, objektivno znam da se pozivaju ljudi koji, ne da su bili formalno, nego su bili po šest meseci na tim ratištima! To jeste udarna snaga i moć naše Vojske; to su ljudi koji imaju ratnog iskustva. Pitam se da li treba da ih zovemo danas, da ih držimo po kasarnama mjesec ili dva dana i da faktički od njih stvorimo neupotrebljive vojnike! Ili treba da ih, eventualno, držimo na vezi, da ih držimo dan-dva, da se nadju i da sačuvamo tu udarnu snagu za situaciju "ne daj Bože!?"

Mislim da je u ovoj projekciji razvoja događaja mnogo jednostavnije i bolje rješenje da, u suštini, ništa ne mijenjamo u odnosu na dosadašnje odluke Vrhovnog savjeta odbrane, ali da tražimo da se sa mnogo više suptilnosti, sa mnogo više procjene udje u situaciju, udje u procjenu da nam sada ne prijeti nikakva realna opasnost ili agresija na našu zemlju, ali da se treba spremati za taj period od četiri-šest mjeseci unapred.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Ovo je, upravo, u tom kontekstu.

MOMIR BULATOVIĆ:

Razlika između Vašeg predloga i mog, koji sada želim da dam, jeste da mi ovim rješenjima - bez obzira da li je prvo, drugo ili treće rješenje - možemo da imamo u političkom smislu veliku štetu. U smislu povećanja odbrambenih priprema ne dobijamo u tom roku nikakve efekte, jer i ako donesemo te zakone, ti mladi ljudi će biti u stanju da su obučeni ili da povećaju borbenu gotovost naše zemlje za godinu dana.

Ako nam zaprijeti, iz ovog razvoja globalne situacije, neka opasnost, mi ćemo morati da angažujemo ove ljude koji su učestvovali u ratu 1991/92. godine, a zato ih ne smijemo potrošiti sada, pozivajući ih u rezervu i držeći ih po kasarnama.

Što se tiče naših rezervi, već sam o tome nešto rekao. Mislim da je stvarno neophodno da se na nivou Vojnog

kabineta Predsjednika SRJ izvrši centralizacija i evidencija sredstava i otklonimo sve ove nedoumice. I mi smo sigurno u situaciji da, malte ne, kao laici nedovoljno izučeno posmatramo ovaj problem. Ali, sasvim je logično i prirodno da Vrhovni komandant Vojske Jugoslavije ima dnevno pregled i ovih rješenja.

Mislim da su sva ova druga rješenja koja se ovdje predlažu, na žalost, u ovom trenutku samo spisak ljepih želja. Ja znam da postoji opredjeljenje Savezne vlade da se neka rješenja ovdje urade. Znam, isto tako, pod kojim je pritiskom Generalštab, posebno general Perišić; ali, isto tako, znam da donošenje zakona o obezbjeđenju 10.000 stanova za rješavanje stambenih problema ne znači ništa. To može da bude znak dobre volje, ali donjeti zakon u Saveznoj skupštini na ovu temu, a licitirati finansijske izvore, mogućnosti itd. nešto je oko čega ne bi trebalo da se sporimo.

Predsjedniče, mislim da ne treba u okviru naših dosadašnjih odluka bilo šta da bitno promijenimo. Na žalost, nismo u situaciji bilo šta da promijenimo oko budžeta. Ali, na bazi ovih procjena koje sam pokušao da približim, mislim da se može uraditi mnogo više u realnom sagledavanju sadašnjeg stanja.

Posebno molim predsjednika Lilića i predsjednika Miloševića da zajedno sa premijerom Kontićem što prije sjednemo i to vidimo. Ubijedjen sam da možemo u okviru naše diplomatske službe uraditi mnogo više; mislim da smo pustili da se otaljava posao u situaciji kada jednostavno taj luksuz sebi više ne možemo da dopustimo. Vi se sjećate koliko smo ranije konstatovali koliko nam je neophodno da Djokića ojačamo tamo, da imamo 10 diplomata tamo; na žalost, za godinu dana ništa nismo uradili. Kada pročitate depeše naših ambasadora, ja se čudim kako nas iko uvažava u svijetu!?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Mi smo ovo predložili sa ciljem da preventivno djelujemo i da imamo određene ruke da u datom momentu budemo spremni. A dati momenat za nas je isticanje mandata UNPROFOR-a i eventualno luda odluka Tuđmana da napadne Republiku Srpsku Krajinu. Drugo, da Srbi - postoji velika mogućnost za to - ne potpi-

šu mir. Onda će SRJ biti u mnogo složenijoj situaciji. Da bismo se mi vojnici pripremili za to, ja sam tražio da se na ovom nivou donese odluka da popunimo Vojsku, da imamo određene ruke da to pripremimo od marta meseca i dalje, i drugo, da zanovimo rezerve. Primera radi, šta ako Tadjman napadne Republiku Srpsku Krajinu? Znam da Republika Srpska Krajina nema dovoljno materijalnih rezervi - potrošili su iz Republike Srpske. Oni sada nemaju dovoljno sredstava za neko organizovano suprotstavljanje. Ako se ovde donese odluka da im materijalno pomognemo, ja, gospodo predsednici, nemam od čega da im pomognem, sem da ove materijalne rezerve još "guram" dolje, a to ne smemo dozvoliti zbog bezbednost sopstvene zemlje.

Znači, ovo se ne bi preduzelo sada, nego u nekom periodu ako bi bio nepovoljan razvoj situacije u smislu odnosa Hrvata prema Republici Srpskoj Krajini i u slučaju da Republika Srpska ne bi dovela do mirovnog procesa. Ja govorim sa ovog, a ne nekog drugog aspekta. Ako vas ne upoznam na vreme, mislim da bih bio nepošten i krajnje nekorektan, nego da u zatečenom momentu ja vama kažem: mi smo imali te i te probleme i - rešavajte!

Primera radi, oko Prevlake - imam jedinice i ove borbene grupe; oni su tu isključivo zbog Prevlake. Ali, oni su samo kao preventiva. Noćas su oni gadjali deo oko Sitnice i šest mira je palo na prostor Republike Srpske. Možda on i želi da izazove incident.

U tom smislu sam ovo sve izneo i molim vas da tako shvatite.

MOMIR BULATOVIĆ:

Ja sam, upravo prihvatajući to da se na toj osnovnoj liniji slažemo, pokušao da testiram realnost ponudjenih rješenja. Ovdje nije u pitanju odluka Vrhovnog savjeta odbrane, nego pokretanje političke akcije da se izmijeni Zakon. Onda bi se u tom predlogu moralo imati u vidu i ova negativna rješenja i implikacije. Ja sam razgovarao sa admiralom Zecom koja je to linija koju naša Ratna mornarica treba da brani. Prije petnaest dana je 500 metara u našim teritorijalnim vodama hrvatski policijski čamac zarobio čovjeka; srećom, penzionisani je pukovnik i

Slovenac, koji je tu ostao, pa su ga vratili bez buke. Ali, ja redovno dobijam peticije - neću sada time da vas opterećujem. Imam peticiju koju ću proslijediti predsjedniku Liliću; 50 i nešto ljudi mi se potpisalo da se sa ratnih brodova koji tamo idu sistematski uništava more, ljudi love ribu itd. - to čine oficiri, vojnici, mornari; prodaju tu ribu i naveliko ugrožavaju ribare. Mi stvaramo jedan animozitet.

Mislim da se u ovom prostoru, imajući u vidu realne opasnosti oko Prevlake mora uložiti više napora da se, prvo, ne stvara animozitet prema lokalnom stanovništvu. Ja znam da je navela ljude nevolja da to rade i prodaju organizovano privatnim kafedžijama.

Mislim da se tu u smislu vojne organizacije može mnogo više uraditi nego do sada.

ZORAN LILIĆ:

Pavle, da li ti imaš nešto da dodaš? (Nema).

Pokušao bih da sumiram ovo što ste rekli.

Prvo, nema potrebe da ponavljam ono što su rekli predsjednik Milošević i predsjednik Bulatović, osim jedne činjenice da se ja, apsolutno, slažem sa svim što su izneli; normalno, i sa onim što je rekao premijer Kontić.

Ono što bi moglo da se donese kao zaključak, posle svega da je rečeno, to je da nema potrebe da o svakom predloženom rešenju posebno razgovaramo, obzirom da smo mnogo puta do sada razgovarali.

Druga činjenica je - obzirom na ekonomsku politiku koju smo usvojili za 1995. godinu i na ukupan značaj te politike za celokupan život SRJ - nema nikakvog mesta niti potrebe da govorimo o izdvajanju posebnih sredstava za potrebe Vojske Jugoslavije u ovim uslovima. Mislim da to može da bude jedan od zaključaka.

Treće, obzirom na drugu činjenicu, kada smo govorili o budžetu, konstatovali smo da se ratne materijalne rezerve neće značajno poboljšavati, ali da postojeći predloženi budžet obezbeđuje da se održi na nivou koji smo imali u 1994. godini. Mislim da je potrebno da pogledamo šta je suština ovoga što je

izneto u zaključcima Kolegijuma Generalštaba; da li se smatra da će biti potrošeno, ukoliko dodje do sukoba na teritoriji Republike Srpske ili Republike Srpske krajine, pa ćemo ih na taj način trošiti? To je drugo pitanje, o kojem ne mislim da sada treba da otvaramo raspravu, jer smo zaključke po tom pitanju doneli odavno na ovom Savetu.

Treće, da Vrhovni savet odbrane ostane pri svojim ranije donetim odlukama i zaključcima koji se odnose na pitanje popune Vojske Jugoslavije, ovako kako je dobro elaborirao i rekao Momir Bulatović; normalno, uz sve pripreme koje je potrebno uraditi i na planu izrade planova za mobilizaciju i na planu priprema za sve ono što bi moglo da se desi, a što verujemo da se neće desiti, obzirom da je jedinstvena ocena da ne pretila nikakva ratna opasnost Jugoslaviji.

Kada je u pitanju popuna ratnih materijalnih rezervi mislim da bi jedini logičan zaključak bio da Ministarstvo odbrane i Generalštab preduzmu mere u okviru postojećeg budžeta i da preraspodelom sredstava, ukoliko je to potrebno, obezbede postojeć nivo borbene gotovosti. Ja sam, isto, uveren da je potrebno da preduzmemo neka drugačija rešenja, čak mislim generalna rešenja, na planu i planiranja u Vojski Jugoslavije, planiranja celokupne nabavke i planiranju utroška svih sredstava koja su odobrena Vojski Jugoslavije. U kontekstu toga, mislim da bi bilo dobro, ako ne danas da odlučimo, da ministar Bulatović, ja i načelnik Generalštaba, ili samo ministar Bulatović i ja - kakogod se odluči - pripremimo predlog za Vrhovni savet odbrane u kome bismo išli prema centralnom planiranju na nivou cele Vojske Jugoslavije; u kojem bismo išli prema jedinstvenom informacionom sistemu na nivou ili Ministarstva ili Vojnog kabineta Predsednika SRJ; ali, svakako treba da imamo kompletnu informatiku i da imamo apsolutnu kontrolu utroška sredstava. Jer, zaista, ovde moramo da konstatujemo da ne znamo šta se dešava sa parama kada izadju sa centralno računa savezne kase, odnosno iz kase Ministarstva odbrane? Ako ja tu grešim, vi me demantujte! Pri tome bi ostali prolazni računi za pojedine armije, ali bismo izbegli mogućnost da se dupliraju i nabavke i da se troše sredstva za nešto što nije potrebno.

Mislim da samo takav pristup omogućuje da više, bar u ovoj godini, ne razgovaramo o svim stvarima o kojima smo razgovarali i prošle godine i sa kojima smo počinjali i završavali bukvalno svaki Vrhovni savet odbrane.

Pri tome, treba imati u vidu da se ne predlažu rešenja koja nisu data u okviru budžeta, jer za njih i ne postoje nikakve stavke u okviru ovog budžeta.

Jedno je sigurno, to bih posebno želeo da naglasim - to je rekao i predsednik Milošević na početku svog izlaganja - da je jedini put da svi svojim mogućnostima i svojim angažovanjem, a mislim da to nismo maksimalno iskoristili, utičemo na sve one koji su u poziciji da odlučuju o miru ili ratu na prostorima Bosne i Hercegovine i Republike Srpske Krajine. Sigurno je da sudbina Srpske Krajine nije u rukama ni predsednika Miloševića, ni predsednika Bulatovića, ni ovog Vrhovnog saveta odbrane; to isto važi i za Republiku Srpsku. Oni koji to nisu uradili jednostavno to moraju da urade! Da li će to uraditi, videćemo kakve su naše mogućnosti da ih u to ubedimo.

Prema tome, ja bih sve ovo sveo u ova dva-tri zaključka. Pri tome, mislim da je kranje vreme da imamo apsolutni uvid šta se dešava sa parama od izlaska iz Narodne banke Jugoslavije, pa do njihovog konačnog trošenja. Ja ne znam da li Ministarstvo odbrane ima povratnu informaciju, ne znam da li general Perišić ima povratnu informaciju, ali ja je nemam!

Ako će ovaj Vrhovni savet na svakoj sednici da odlučuje da li ćemo proizvoditi 100 hiljada metaka, ili ćemo to utrošiti u kvadratne metre, onda on gubi svaku svoju funkciju. Jednostavno, on treba da vodi politiku, a ne da se bavi ovim stvarima o kojima smo ovde raspravljali.

Budžet je usvojen; on omogućava da se potroši toliko para koliko ima; i u okviru tog budžeta se svi moramo ponašati, jer smo to i prihvatili.

Ali, isto tako, ima dosta mesta za racionalizacije na drugim mestima. Frapantan je podatak, o kojem treba da vodimo računa da imamo 1,5 aktivnog starešinu na jednog vojnika! Mislim da je to, Momo, podatak koji nema nijedna vojska u svetu? Da li je to tako?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Nije to tačno.

ZORAN LILIĆ:

Evo, sada smo imali te podatke!

Biću toliko slobodan, bez namere da povredim generala Perišića, ili bilo koga ko je radio ovaj materijal, da kažem: ako je ovaj materijal pisan samo zato da bi ostao u dokumentaciji Kabineta Predsednika SRJ, ili da bi se ovde o njemu raspravljalo, onda nije dobro urađeno. Mi smo o svim ovim stvarima pričali; mislim da nije imalo potrebe da se na ovaj način to radi. Ako grešim, ja se izvinjavam!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Ali, oprostite, ja moram da kažem...

ZORAN LILIĆ:

Prvo da se složimo da li su ovo zaključci koje možemo da prihvatimo?

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Da, s tim što ne treba da odlažemo za drugi put ovaj centralni uvid koji treba pri Kabinetu predsednika, odnosno Vrhovnog komandanta da se ostvari. To je neophodno ostvariti. To na neki način povećava odgovornost samog predsednika prema Vrhovnom savetu odbrane u pogledu validnosti ovih činjenica koje se stavljaju na uvid Vrhovnom savetu odbrane, a koji ne može da odlučuje bez pravih činjenica.

MOMIR BULATOVIĆ:

U suštini, tu se ništa ne mijenja. Svakako je zadatak predsjednika Vrhovnog savjeta odbrane da koordinira aktivnosti Generalštaba i Ministarstva odbrane.

ZORAN LILIĆ:

Ili da pripremi bar tačne podatke! (Smeh).

Izvoli, Momo!

Imamo podatak da se 6.000 vojnika priprema za Albaniju, van Albanije; koji imaju zadatak da hermetički zatvore granicu prema Crnoj Gori, odnosno Srbiji i Saveznoj Republici Jugoslaviji, sa ciljem sprečavanja bilo kakvog uvoza. Sve je to u funkciji nečega. Ja govorim o nečemu, što je Generalštab dužan da predvidja da nam se ne desi.

Takodje, pooštavaju sankcije iz Makedonije, Bugarske, Rumunije, Madjarske itd. Znači, žele da nas svakako hermetizuju za neki odredjeni cilj! Tu je plus stanje u Bosni - pitanje je kako će se to razvijati; ja govorim o najtežoj varijanti. Tu je i plus stanje Republike Srpske Krajine.

Sve to implicira da imamo dovoljno vojnika za održavanje granice. Ako donesete odluku da se zatvori granica svugde bezbedno, da ništa ne udje ili izadje, ja moram imati vojnika! A ja ih nemam, ne zato što niste predvideli sredstva, nego zato što natalitet obezbedjuje godišta koja treba da odu u Vojsku - toliko koliko obezbedjuje! Meni nedostaje ukupno 30.000 vojnika!

Sam si rekao da imamo oko 600.000 ljudi u rezervi. Bulatovićeve ideje je da se taj veliki rezervoar, koji postoji u rezervi, koristi prema potrebi! Ali, prema stvarnoj potrebi!

Ali, gospodine predsedniče, ja nemam čime da ih
platim, a oni mene koštaju ako bi ih pozivao.

Evo zaključak Skupštine, od 1993. godine - kada nisam bio ni došao na ovu funkciju - koji glasi: "15.000 da se nadomesti". Ja u duhu toga govorim, ništa ne govorim van toga.

Što se tiče kako se troše sredstva, ministar Bula-
tović i ja juče smo bili u kasarni gde je 31 starešina smešten.

Kompletne porodice su smeštene na pet-šest kvadratnih metara prostora. To su ljudi koji su najviše doprineli da se odbrani srpski narod, da se SRJ zaštiti od rata. Ljudi će do penzije živeti ovakvim tempom i nema šanse da dobiju stan! Kako ja da motivišem da neko dodje u Vojsku i ostane u Vojsci, ako to pitanje jednom ne počnemo bilo kako rešavati?

Pravo da vam kažem, za sebe ne tražim ništa; do kraja sam spreman da bude asketa! Ali, pitanje je da li drugi ljudi hoće da budu askete! Mi zbog toga ne smemo doći u situaciju nemogućnosti izvršenja zadataka sutra. Vi sutra možete da donesete odluku da se hermetizuje kompletna granica - ja ću vam reći: nemam sa čim! Ko će to da uradi - nema para, nema mladića?

MOMIR BULATOVIĆ:

Za sada to ne treba da se radi, a kada bude trebalo to ćemo rešiti!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodine predsedniče, on može za šest sati da sedne na Prevlaku i da blokira kompletan Bokokotorski zaliv; ja ne mogu mobilisati jedinicu, pa je dovesti na Prevlaku - onda je kasno!

MOMIR BULATOVIĆ:

Ako ga mobilišete danas, a on bio u ratu, i sjedi dva ili tri mjeseca tamo, idući put kada ga pozovete - neće doći!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Ne tražim to sada. Ja pratim njegove pokrete, imam gotovu jedinicu i za par sati sam seo prije njega. Ali, ako on sedne tamo, a mi zakasnimo, onda ne može biti dobro.

ZORAN LILIĆ:

Momo, ako smo se dobro razumeli - takav je bio i predlog Momira Bulatovića, sa čime se složio i predsednik Milošević - da se iz rezerve ljudi angažuju onda kada je to, zaista, potrebno.

Da promenimo i taj izraz - ne "koji su učesnici rata", nego "oni koji su učestvovali u ratnim operacijama".

MOMČILO PERIŠIĆ:

Dobro, ali ja za njih nemam novca?

ZORAN LILIĆ:

To je ovih 117 miliona?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Ne mora svih 117 miliona.

ZORAN LILIĆ:

Oni će se angažovati onda kada to bude situacija nalagala. Mislim da 117 miliona u odnosu na milijardu i 611 miliona, zaista, nije podatak koji treba da nas zabrine, ako od njega zavisi bezbednost granice i ukupno angažovanje Vojske Jugoslavije

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Mislim da bismo morali da preispitamo ovo snošenje troškova pozivanja rezervista.

RADOJE KONTIĆ:

To je najveći trošak.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Jer, najveći trošak pozivanja rezervista je što se njemu iz vojnog budžeta daje naknada plate.

RADOJE KONTIĆ:

Da, mnogo je jeftiniji plaćeni vojnik nego rezervista

ZORAN LILIĆ:

Neka mu to plati fabrika! Time rešavamo problem.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Mi bismo morali da vidimo da to ostane obaveza preduzeća u kome radi - naknada plate dok je u rezervi.

PAVLE BULATOVIĆ:

Onda mu se mora dati dvije plate!

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Kako da mu daš dve plate?

PAVLE BULATOVIĆ:

Moraju angažovati nekoga ko će rezervistu zamijeniti na radnom mjestu.

ZORAN LILIĆ:

Sada sigurno u ovim uslovima ne mora. Treba pozivati one koji su na plaćenom odsustvu; samo, Moma treba da zna koji su to ljudi.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ovi koji su na plaćenom odsustvu plaćaju se iz državne kase.

MOMIR BULATOVIĆ:

Realno sam upoznat sa problemom, čak i u pojedinačnim slučajevima. To je čovjek koji prima, recimo, 50 dinara platu, od koje objektivno ne može da živi. To su ljudi koji švercuju, prodaju cigarete, benzin po ulicama itd. Onog trenutka kada ga pozovete u rezervu, ako je običan vojnik, on je faktički ostavio svoju porodicu sa 50 dinara koje prima od svog preduzeća. Zbog toga on neće da ide, po cijenu ne znam čega, u rezervu jer mu uskraćujete prihode. Ako je rezervni starešina, ne možete mu dati platu koja mu pripada po činu u Vojsci Jugoslavije.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ne znam koliko njemu treba rezervnih starešina, kada ima ovoliko aktivnih starešina?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Rezervnih starešina ne treba. To košta 650 dinara. Struktura je: plata u proseku 290 dinara; refundacija plate, hrana 150 dinara, putni troškovi i sve ostalo. On je 650 dinara skuplji od običnog vojnika. Zato ja kažem da je to neracionalno. Ali, za ovog vojnika je neracionalno da menjamo Zakon.

Ja sam iskazao potrebe u najtežoj situaciji, a ja znam da su mogućnosti male. I upravo neprijatelj je uveo sankcije da nas dovede u disproporciju potreba i mogućnosti! Mi izlaz moramo da nadujemo da bismo zaštitili zemlju! Zato to i predlažemo

a ne zbog toga da živimo bolje od drugih.

Mene boli da se sada izražava sumnja da Vojska odobrena sredstva neracionalno troši; bezmalo kao da hoćemo nešto da dobijemo da bismo privatizirali stvari i obogatili se!

Ja moram da vam kažem da imam izuzetno poverenje u sve ovo što je napravljeno, jer pod mojim rukovodstvom je radjeno i to sam proveravao stotinu puta. Druga je stvar što je ovo surova realnost koja nam je teška. Ali, Vojska nema nikakav drugi izvor prihoda - ima to što vi date. Sve druge društvene strukture imaju hiljadu drugih izvora prihoda.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Administracija nema nikakvih drugih izvora prihoda.

ZORAN LILIĆ:

Momo, za tvoju informaciju: predsednik Konitić ima platu 640 dinara, a pukovnik u Vojsci Jugoslavije ima 650 dinara!?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Pa, dobro!

ZORAN LILIĆ:

Pa, nije dobro - znači, nije tačno da ovi imaju druge prihode; uključujući i mene kao predsednika SRJ!

Mislim da za ovih 117 miliona može da se nadje rešenje ili u okviru preduzeća ili nekom drugačijom preraspodelom, ukoliko to, zaista, okolnosti budu zahtevale. O tome ne treba da gubimo mnogo vremena.

MOMIR BULATOVIĆ:

Samo, moramo da budemo realni.

ZORAN LILIĆ:

Apsolutno, da se zna šta je potrebno, koliko i kada.

MOMIR BULATOVIĆ:

Ako čovek nema mogućnosti da mu familija preživi ta dva mjeseca, on neće otići, po cijenu da ga strpate u zatvor.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Znam, ali nije u tom položaju svako.

MOMIR BULATOVIĆ:

To je u ovoj varijanti koji su tehnološki viškovi. Zna li koliko prima onaj koji ne dolazi na posao?

Ono što je sporno - to nije razlog da se ljutimo - ja ne razumijem da smo 12. mjeseca 1993. godine, u onako užasnoj hiperinflaciji, imali hrane za 30 dana rata; 12. mjeseca 1994. godine imali smo za 17 dana rata. A sada, stanje prema odobrenim sredstvima za 1995. godinu je - nula!?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Po računskim normama, mi tražimo, to bi bilo optimalno u ovoj situaciji, iako je to malo, da imamo sve rezerve za 30 dana rata. U bivšoj SFRJ sve je bilo na nivou 90 dana rata; to je vremenom potrošeno.

Evo, vidite (pokazuje na grafikonu) krajem 1993. godine bilo je za 18,5 dana rata, od 30 koliko treba; 1994. godine isto tako, 1995. godine je isto. Ali, pitanje hrane: predviđeno je da bude 30; 1993. je bilo 17, krajem 1994. godine povećalo se na 21, a 1995. godine nemamo šanse da zadržimo rezerve, čak ih moramo i trošiti, jer nemamo dovoljno sredstava iz predviđenog budžeta za održavanje rezervi na određenom nivou.

MOMIR BULATOVIĆ:

Onda je to nesporazum u prikazu. Ovde "nula" znači da uopšte nema rezervi ni za jedan dan rata, a ne da nema povećanja rezervi?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Jeste, obzirom na odobrena sredstva.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ne, oni predviđaju da potroše rezerve.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Da, da se rezerve potroše.

MOMIR BULATOVIĆ:

Da se sve potroše i da nema ni za jedan dan rata?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Jeste!

MOMIR BULATOVIĆ:

To je nemoguće!

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

To nije, uopšte, prihvatljivo.

MOMIR BULATOVIĆ:

Onda nema potrebe da ulazimo u sve detalje!

RADOJE KONTIĆ:

Treba te detalje vidjeti. Ne zaboravimo da u prvom kvartalu, ipak, imamo ušteda, jer smo zamrzli plate i Vojsci za prvi kvartal; po tom osnovu imamo 30 miliona.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Mi ne možemo da povećamo rezerve, već moramo da smanjujemo!

ZORAN LILIĆ:

E, to, Momo, meni nije jasno!? Zašto rezerve moramo smanjivati, ako je budžetom predviđeno da će ostati tolike?

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Momo, evo zašto nama stvar nije jasna: Budžet je

milijardu i 611 miliona. Ako si rekao da odlazi 60% na penzije i plate, to je nešto manje od milijardu dinara. Ostaje 620 miliona. To je prosečno mesečno 50 i nešto miliona!

Maločas si rekao da je hrana mesečno po regrutu i rezervisti 150 dinara. Ako je 50 miliona ostalo mimo penzija, plat i svega mesečno, za 100 hiljada ljudi u Vojski 15 miliona za hranu. Ostaje još 37-38 miliona, skoro 40 miliona ostaje za druge stvari. Znači, pokrio si plate sa onim; imam 55 miliona mesečno ostatak - 600 i nešto miliona ostatak. To je 55 miliona mesečno. Odvojiš za hranu 15 miliona; ostaje 40 miliona mesečno - za ne znam šta drugo što je tamo potrebno: tekuće troškove, struju itd.

PAVLE BULATOVIĆ:

Predsedniče, 460 miliona ostaje nakon isplate plata, penzija i ovih davanja koja imaju karakter davanja - naknad za odvojeni život itd.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Dobro, u svakom slučaju, kada se pokriju svi troškovi plata, ishrane, ostaje još 40 miliona mesečno za sve druge potrebe; to je: znavljanje odeće, materijalna sredstva koja se troše, municija za obuku itd. Ne može se više potrošiti - to mi nije jasno!? Nemoguće je da i u tim uslovima treba potrošiti sve rezerve!?

RADOJE KONTIĆ:

Mi trošimo 60 miliona mjesečno - to je 700 miliona godišnje; to je 50%, i ispod 50%! Nemojte, molim vas - sem, ako imate neka velika primanja!?

Molio bih vas da me oslobodite daljeg učešća u radu ove sednice, pošto imam sednicu Komisije za Medjunarodnu konferenciju o Jugoslaviji.

Prije nego što odem, skrenuo bih pažnju na dvije stvari:

Prvo, nije Savezno ministarstvo predložilo ovo što je pod tekućim pitanjima za Vojsku Jugoslavije, nego Komisija profesora Avramovića. Ali, vi donesite odluku, samo to nije predložilo Ministarstvo.

Drugo, nemojte govoriti "Predsjedništvo Vlade" u rangovnim zastavama. Ne postoji predsjedništvo Vlade, već predsjednik Vlade.

SLAVOLJUB ŠUŠIĆ:

To je greška, treba da stoji "predsednik Vlade".

ZORAN LILIĆ:

Dobro, predlažem da predjemo na treću tačku:

INFORMACIJA OKO OFICIRA U 30. i 40. KADROVSKOM CENT:

General Perišić je zatražio da to stavimo na dnevni red, obzirom da ima mnogo rodbine koji svakodnevno intervenišu u Generalštabu i kod njega dolaze, obzirom na naš stav da im se isplaćuje po jedan prosečan lični dohodak. Ovde je dato nekoliko predloga.

Izvoli, Momo!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Rešenje je doneto kakvo je doneto. Sada oni vrše pritisak na Generalštab da se taj status reši drugačije. Ja sam ovo stavio na dnevni red, jer je u vašoj nadležnosti da odlučite šta da radimo.

Napomenuo bih: u ovakvom teškom stanju budžeta, sa ovim ljudima je stanje još teže. Međutim, s obzirom da su oni poslati tamo - što iz SFRJ, što iz SRJ - imaju i određene zakonske osnove da traže da im mi rešimo status; čak se neki pripremaju i da tuže SRJ zašto im ne daje to i to!

Suština problema zašto sam ovde stavio na dnevni red - to predsednik Milošević više zna - jeste da su ti ljudi nama još uvek neka vrsta uzdanice i brane da se Vojska Republike Srpske ne prevede u vojsku SDS-a ili četničku vojsku. Jer, gro tih ljudi je vezan za SRJ i na opciji je državne politike SRJ; i nikako se ne miri sa onom tamo politikom.

Ako mi njima ne pomognemo da opstanu tamo, onda imamo dve varijante: jedna, da dodju ovamo, što će biti višestruko negativno. Oni tamo će nas optužiti da smo im na taj način

doprineli slabljenju Vojske; drugo, što ćemo mnogima ovde na taj način dati materijala da kažu da primamo oficire otud da bi oni predstavljali u nekoj složenijoj situaciji - o kojoj ste i vi govorili, čak je i to moguće - oslonac negativnog stanja otud.

Mislim da bi bilo racionalno, u granicama mogućeg, da donesemo odluku ovde da se do daljnjeg njima isplaćuje plata u visini ranga, čina i položaja kao ovde, što bi opterećivalo budžet više nego do sada oko 30 miliona dinara mesečno. Sada izdvajamo i dajemo oko 12 miliona za socijalnu pomoć. Znači, bio bi dodatni napor za još oko 30 miliona za obezbeđenje plata na nivou plata starešina ovde.

ZORAN LILIĆ:

Obzirom na činjenicu da većina njih ovde ima porodicu - radi se o 2.664 profesionalnih podoficira i oficira, od 4.346 koji su bili na platnom spisku u 30. Kaadrovskom centru, otalo su civilna lica - mislim da bismo mogli da podržimo ovaj predlog da se isplati, ali do nivoa plate koji imaju naši oficiri ovde i da se isplaćuje isključivo porodicama u Beogradu. To automatski eliminiše one koji su odlučili da tamo ostanu i da budu na platnom spisku nekog drugog, a ima i toga! To je razlika od 28 miliona i 300 hiljada, minus onih 12 miliona?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Bez onih 12 miliona!

ZORAN LILIĆ:

Na taj način bismo imali kakav-takav uticaj tamo. Pri tome, mislim da treba prihvatiti činjenicu da porodice koje se ovde nalaze teško da mogu da izadju na kraj sa 240 dinara. Mogu da iznesem podatak da su oni primali više od naših oficira ovde; general-pukovnik tamo ima hiljadu i 80 dinara?

PAVLE BULATOVIĆ:

Toliko bi imao.

ZORAN LILIĆ:

Znači, da se ta primanja svedu u nivo primanja ofi-

cira koji se nalaze ovde. To je moje mišljenje.

MOMIR BULATOVIĆ:

Šta se promijenilo u odnosu na našu prethodnu odluku

ZORAN LILIĆ.

Mislim da ima onih oficira koji su stvarno prihvatili činjenicu da treba da budu povezani sa Vojskom Jugoslavije, sa Generalštabom i da ih ne treba ispuštati iz "ruku", imajući u vidu sve ono što se dešava na prostoru Republike Srpske.

S druge strane, ljudi koji ovde žive - to moram da ponovim zbog pisama koja dolaze u Generalštab i kod mene - sa 240 dinara ne mogu da žive!

Treće, da li ćemo prepustiti da se to sve tamo stihijski odvija, ili nam je želja da na neki način aktivno učestvujemo u svim zbivanjima tamo, preko ljudi koji su još uvek i ko-rektni i, na neki način, prvrženi svemu ovome što se ovde dešava?

PAVLE BULATOVIĆ:

Meni se, prvo, postavlja pitanje da li smo sa ovom odlukom postigli cilj koji smo htjeli - mislim na postojeću odluku. Mislim da nijesmo postigli cilj.

Ako sada hoćemo da postignemo puni cilj, znači, ako hoćemo da ti oficiri odnosno profesionalni vojnici koji su tamo budu jezgro neke naše vojske u Vojsci Republike Srpske, onda ih moramo tretirati na isti način kao vojnike ovde? Sa svakom selekcijom, odnosno diferenciranjem njih, ne verujem da ćemo postići taj cilj. Ako nam je cilj bio da se ti ljudi vrate u naše jedinice, a bilo je određenih pokušaja, pa ih nijesmo rado primali i ostali su tamo gdje jesu, na sudu će oni ostvariti svoja prava. Već se jedan advokat javio sa punomoćjem za dvojicu profesionalnih oficira, tako da možemo imati i političke i sve druge negativne posledice!

MOMIR BULATOVIĆ:

Šta predlažeš?

PAVLE BULATOVIĆ:

Ako hoćemo da ih držimo tamo, onda ih moramo plaćati.

MOMIR BULATOVIĆ:

Ako ih ne platimo, oni će nas tužiti sudu?

PAVLE BULATOVIĆ:

I, dobiće!

MOMIR BULATOVIĆ:

Pa će dokazati da mi, u suštini, imamo tamo naše oficire!

Želim da vas podsjetim da su to ljudi koje mi tamo želimo da držimo zbog kontrole te situacije, a de facto se ispostavilo da oni kontrolišu - nas i našu situaciju!

To je veoma teška odluka. To je užasno složeno, bar kako ja to doživljavam. Ako sada idemo na ovaj sistem da isplaćujemo, onda im moramo sve isplaćivati - i ove zaostatke od avgusta mjeseca.

S druge strane, veoma sam svjestan težine problema. Posebno je pitanje ovo što je rekao ministar Bulatović. Ja sam bio u situaciji da neposredno razgovaram sa nekolicinom koji se ne slažu tamo sa tom politikom; došli su i hoće da budu raspoređeni u Vojsku Jugoslavije; nisu čak ni iz Republike Srpske, nego su naši oficiri koje smo poslali. U našim jedinicama su ih tretirali kao izdajnike i - vratili su ih nazad!

Mislim da je problem veoma, veoma složen. Ako mi sada dopustimo da se sudi državi Jugoslaviji zbog toga što nije isplaćivala plate svojim oficirima koji ratuju u Republici Srpsko taj čin može da ima katastrofalne posledice!

ZORAN LILIĆ:

Ja sam rekao svoje mišljenje, pre svega iz onog prvog razloga - na ovaj način, ipak, možemo da zadržimo kakvu-takvu kontrolu tamo. Ali, i tvoji su argumenti jaki.

MOMIR BULATOVIĆ:

Ja zato i pitam - šta se u medjuvremenu promjenilo? Mislim da smo onda donjeli tu tešku odluku, sa jednim više nego plemenitim ciljem.

ZORAN LILIĆ:

Promenilo se to da su njihove porodice ovde na ivici izdržljivosti.

MOMIR BULATOVIĆ:

Dajte onda da promjenimo odluku i da tu naknadu povećamo sa 240 dinara povećamo na 500 ili 600 dinara, da uvažimo taj problem - ako je samo to cilj? Ako se bitno promjenilo to što njihove porodice ovdje ne mogu da žive, to uvažavam. Ovdje više nisu u pitanju pare, nego čak i nešto krupniji ulog.

Zato, predlažem za razmišljanje - da donesemo odluku i da podignemo taj iznos sa 240 na 500 dinara. Ali, da budemo kranje pragmatični i surovi: mi smo Vrhovna komanda; mi smo donjeli odluku i tražimo da se ta odluka poštuje od svih oficira koji su naši oficiri. Ti ljudi su, iz ovih ili onih razloga - najveći razlog je plemenitost, patriotizam i naša procjena da tamo ne treba da pravimo rusvaj, jer bi se to o "glavu" razbilo tom narodu tamo - de facto su otkazali poslušnost Vrhovnoj komandi! Mi sada nijedan razlog nemamo da promjenimo našu odluku! To znači da bismo morali da mijenjamo i našu politiku.

Kao što smo onda našli modus da vodimo računa o socijalnoj sigurnosti porodica i da te ljude definitivno ne odbijamo od sebe, našu odluku možemo korigovati u tom pravcu, uvažavajući realno teške socijalne probleme i povećati taj iznos.

Ne znam, šta predsjednik Milošević misli?

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Kao što si rekao, to je jako složeno pitanje. Jer, lako bi ga bilo rešiti ako bismo mi išli u okvirima ove argumentacije koju iznosi Momčilo i koja je sasvim u redu sa stanovišta pozicije tih ljudi tamo - ako se zanemare svi ovi drugi politički aspekti.

Meni je jasno da su Mladić i njegovi saradnici u teškoj situaciji i da budu manipulisani od strane rukovodstva na Palama; i dolazi u jednu ponižavajuću situaciju da ne može tamo ništa da uradi sa ovakvim materijalnim stanjem.

Sa tog stanovišta, postoje svi razlozi da im se pomogne. S druge strane, potpuno stoje ove tvoje primedbe (obraća se predsedniku Bulatoviću) u pogledu statusa, s obzirom na činjenicu da ne možemo da tretiramo da je to deo naše Vojske, ako on ni u kom slučaju funkcionalno nije vezan za ovu Vrhovnu komandu, nego vezan za realizaciju jedne politike koju mi cenimo kao pogibeljnu za čitav narod tamo. Onda dolazimo u potpuno kontradiktornu situaciju - da pomažemo ostvarivanje pogrešne politike!

Medjutim, ja bih, ipak, to suzio na pitanje Vojske.

Možda bi bilo dobro da mi ovde sa Mladićem i par njegovih najbližih saradnika - ne znam, Momo, šta ti misliš, upravo zbog svih ovih političkih komplikacija, uz našu svu dobru volju da im pomognemo - vidimo šta oni i kako s vojničkog stanovišta gledaju ovu celu situaciju vezanu za naše prethodne zaključke na početku - one koje ste vi u materijalu stavili na sam početak, i da procenimo da li mi, u sprovođenju jedne ukupne strategije postizanja naših nacionalnih interesa, možemo imati bilo kakav oslonac na tu vojnu strukturu tamo; pa da na tome onda zasnujemo ovu svoju odluku?

Jer, tačno je da je to vrlo složeno i kranje kontradiktorno. Mislim da rukovodstvo na Palama i želi da veliki broj oficira tamo napusti vojsku i da ih zameni raznim trgovačkim pomoćnicima, mesarima, ekonomima, magacionerima i drugima kojima sada daje razne činove i postavlja u Vojsci; to je jako loše za Vojsku, i to će se negativno odraziti na njenu sposobnost; to je sigurno!

Medjutim, s druge strane, Vojska ne bi smela tamo da bude zarobljenik jedne sulude politike koju vodi to rukovodstvo. To je ono što je Perišić u par navrata pokušavao da im objasni - na žalost, neuspešno, kao i svi mi!

Prema tome, ne bih odbio ovu odluku koju Perišić predlaže, već bih bio za to da čujemo u punom sastavu Saveta potpuno jasnu poziciju vojnog vrha u Republici Srpskoj i na osnovu toga procenimo kako da postupimo u celoj stvari. Da porazgovaramo

da vidimo njihovu procenu, da vidimo šta je, u stvari, ta politika? Ako se politički prilaz dijametralno razlikuje, onda je tu teško govoriti o mogućnostima podrške takvoj politici. Ako je taj vojni vrh, na bazi zaista profesionalno uradjene vojničke procene budućeg razvoja vojne situacije, na liniji na kojoj se jasno može izvesti zaključak da se treba kretati ka zaključenju mira i iskorišćenju ovog vremenskog prostora koji daje prekid neprijateljstava u zaključenje mira, onda bismo mi mogli, zaista, maksimalno da izadjemo u susret njihovim potrebama.

Jer, ovo bi lako bilo rešiti da nije vrlo ozbiljnih političkih implikacija. To je veliki broj ljudi. Ukoliko oni krenu ponovo i potpuno neosnovano u velika ratna dejstva, apsolutno se ne može Savezna Republika Jugoslavija da smatra neumešanom u tu stvar na ovaj način.

To "prikopčavanje" naših interesa za njihove i pretvaranje nas u taoce politike koja se vodi sa Pala je ono čega mi moramo da se lišimo na svaki način! To je sigurno!

Mislim da Moma nije imao u vidu političku stranu stvari prilikom obrazloženja - on je imao u vidu socijalnu stranu u ovom trenutku, a donekle i političku vezano za promene strukture u Vojsci Republike Srpske. Ona stoji. Međutim, šire - veliko je pitanje da li mi, ne znajući konačno ponašanje, možemo da se ponašamo privremeno. Jer, nemoguće je, ako idemo u to a oni krenu ponovo u razbuktavanje rata, da mi smatramo da to niko ne zna da to mi finansiramo! To je isključeno!

MOMIR BULATOVIĆ:

Ja prihvatom tvoj predlog (obraća se predsedniku Miloševiću), ako se on sastoji u tome da bi trebalo da sjednemo i popričamo još jednom.

Samo tu želim da pojasnim i svoju poziciju, a baš je delikatno pitanje. Ja jesam za to da pomognemo i da pomažemo. Ali, ovakvom odlukom mi se direktno involviramo u realizaciju te politike. Tu sada više ne mislim ni na međunarodni faktor, hoće li nas neko prošpijunirati ili ne, nego da li mi treba da podržimo politiku koja, očigledno po našim svim procenama, nije dobra za interese srpskog naroda u cjelini, a posebno u Republici Srpkjoj? Bio bih mnogo srećniji da možemo da platimo po hiljadu

i dve hiljade dinara te ljude, ali da oni de facto ne budu sastavni deo Vojske Jugoslavije; oni jesu ovako sastavni deo Vojske Jugoslavije.

Ako se dobiju garancije da će se pripadnici Vojske Republike Srpske angažovati na ovom planu koji je u duhu sa našom politikom, onda mi imamo mogućnosti da to smatramo cjelinom i jedinstvenim prostorom. Ako takve snažne garancije ne bismo dobili, sklon sam da pomažemo, da vratimo njihovo dostojanstvo, da obezbijedimo socijalnu sigurnost njih i njihovih porodica, ali, pravo da vam kažem, teško bih mogao zaleći iza takve odluke koja bi značila da mi, ipak, svjesno ili nesvjesno, ipak, podržavamo produžetak rata na tim prostorima.

MOMČILO PERIŠIĆ:

Budući problem koji može da se desi - nadajmo se da se neće desiti - to je i Vojska Republike Srpske Krajine. To je isti kontekst, sa napomenom da je različita politika.

Ja baš imam u vidu moguću negativnu političku konotaciju. Ako mi sada donesemo odluku da ih ne plaćamo, automatski njima dajemo argumente da manipulišu. Sva gubljenja na bojnopolju, a neminovna su jer će to raditi neprofesionalci, biće pripisana nama, reći će da smo im namerno napravili diverziju.

Opet, jednostranim povlačenjem tih ljudi i reći im da im status rešavamo u SRJ; dodajte ovamo - ko neće, njega "otkačimo", nećemo ga plaćati - onda je opet veliki problem. To je problem manipulisanja sa njihove političke strane i opozicije ovde, u višestrukome smislu. Onda će nas, znači, napadati dvostruko: em smo ih doveli ovamo da predstavljaju jezgro u oružanoj sili za neke njihove političke namere - pitanje je da li će to dalje ići divergentno ili ne - i, drugo, optužiće nas da im tamo razbijamo vojsku.

Ja vas molim, i mislim da je najprihvatljivije rešenje da se vi lično u to uverite, jer moja spoznaja tog problema je da znam da je gro tih oficira za ovu politiku. Ali, mislim da bi bilo mnogo pametnije da saslušamo njihov štab i da on nama kaže svoje opredeljenje i onda možemo sa većom dozom sigurnosti računati ili ne na njih.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Momo, mi tu imamo jedan dosta, rekao bih, čist odnos: mi smo dva ili tri puta, preko generala Perišića, tražili da se vojska tamo izjasni u vezi sa ovom politikom. Oni su to, faktički, odbili! Usledilo je šta je usledilo. S obzirom da oni ne smatraju da imaju obaveze u vezi sa celim stanjem tamo prema politici koja se ovde vodi, koju vodi ovaj Savet odbrane i celo državno rukovodstvo, mi smo konstatovali da oni nisu više pripadnici naše Vojske, što je potpuno jasno. Ali smo zadržali socijalnu brigu o njihovim porodicama, naravno na nivou koji se može raspravljati. Međutim, ni tu nismo nečasno postupili, jer smo išli na prosek plate u Jugoslaviji; prema tome, kako je građaninima Jugoslavije, tako je i njima. Tu smo učinili jedan maksimalno human gest što se njih tiče.

Prema tome, ja uopšte ne bih u to umešavao ova pitanja da li će neko da se tuži, sudi itd. Stvar je presečena; išao je načelnik Generalštaba da sa njima raspravi. Oni su mu objasnili da oni, apsolutno, ne mogu da rade drugačije nego što rade; mi takvu politiku da podržavamo, pogotovo da finansiramo nećemo. Da ovaj narod finansira sopstvenu pogibiju i pogibiju onog dela tamo, to je van svake pameti i mi smo doneli takvu odluku! Mislím da je to jasno, mislim da je to čak poznato i spolja. Nije bilo sporno da smo mi pomagali, iz socijalnih razloga, celu tu strukturu, ali kada se razišla politika, ta se struktura više ne finansira!

Međutim, mi treba da vidimo da li je to mogući oslonac neke politike koja može da bude u korist ovog naroda? Treba da sednemo i porazgovaramo s njima, da nama bude mirna savest oko toga šta je i kako je, sa najvećom naklonošću da im pomognemo!

Molim vas, evo vam jedan primer, koji i nije primer, koji pokazuje koliko su stvari besmislene: Momir i Perišić su bili na sastanku u Dobanovcima. Naš predlog, o kojem smo se lepo s njima dogovorili, bio je: "da kažu da prihvataju mirovni plan Kontakt grupe kao osnov za nastavak mirovnog procesa, nakon čega će raspraviti ustav i konačno teritorijalno razgraničenje,

sankcije i sve drugo i vratiti Skupštini na konačno odlučivanje; i da pre toga nema sprovođenja plana!" Da li je tako bilo? (Odobrovanje).

Sada su došli sa Karterom, od reči do reči, na istu stvar, i spremni da je prihvate! U međuvremenu su uništili odnos prema pregovaračkom procesu, pa se sada i Kontakt grupa inati, i ono što je onda htela da im prihvati kao našu zajedničku varijantu sada neće, nego traže da to malo poprave. U međuvremenu, od odluke koju su odbili do odluke koju sada prihvataju, onakvom kakvu su je odbili, poginulo im je 3.000 ljudi i napravili ne znam koliko desetina hiljada izbeglica i čuda koja su postigli tamo!?

Prema tome, imaju li - ako će Vojska i vojni vrh da razgovaraju - pameti da vide šta se događa!? Oni ne mogu da dodju na našu politiku - u tome je i razlika u nečijoj pameti: mi zajedno imamo jednu pamet, oni zajedno imaju drugu pamet. Pokazala se naša pamet superiornom u odnosu na njihovu pamet. Jer, superiorna je ona pamet koja te dovede do rešenja, a da ne napraviš gubitak, a ne ona pamet koja je: shvatiš da je "zid tamo kad razbiješ glavu!"

To je potpuno od reči do reči ono što smo im predložili u Dobanovcima. Na kraju krajeva, Mirko Marjanović je to izneo na Skupštini; eno toga i u novinama od jula meseca - naš predlog odluke; od reči do reči ga sada prihvataju!? Medjutim, tada kada je on mogao lepo da prodje, sada prolazi teško. Trudi se Kontakt grupa da napravi most sa Muslimanima, ali Muslimani sada žele da izbegnu.

Prema tome, tu su napravili štetu, i u međuvremenu - od tačke kada su jednu odluku odbili, do tačke kada su je u potpunom istom tekstu, praktično, prihvatili, u potpuno istom smislu i značenju prihvatili - potrošili su 3.000 života!? Toliko je bila razlika do njihove pameti, koliko puta da "zviznu glavom u zid" da vide i da prihvate jednu takvu odluku, tu koju smo im tada predlagali! U međuvremenu su uništili toliko i toliko materijalnih sredstava, smanjili borbenu gotovost armije, potrošili rezerve municije i svega drugog što su imali itd. Znači, sve negativne efekte su postigli da bi došli na ono što

smo im rekli u julu!

I sad može neko iz tog vojnog rukovodstva da kaže da to nije tačno!? To je tačno kao - sunce! Na kraju krajeva, bio je Mladić prisutan, bio je Tolimir s njim.

MOMIR BULATOVIĆ:

I svi su zapisali!

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

I svi smo to zapisali!

Hoćemo li mi sada ponovo da dodjemo u sličnu situaciju - to je osnovno pitanje?

MOMČILO PERIŠIĆ:

Gospodine predsendiče, ja ovo potenciram da rešimo, da znamo na čemu smo.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Svakako, da znamo na čemu smo. I da budemo vrlo blagonakloni prema rešenju i uvažavanju Mladićevog problema; da vidimo šta je to čemu se možemo nadati!?

ZORAN LILIĆ:

Ja mislim da nema potrebe da više o ovome raspravljamo, posle argumentacije koju su izneli predsednici Milošević i Bulatović.

Moj predlog bi bio da ne donosimo danas nikakvu odluku.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Da ovo mi napravimo, kada ti stupiš sa njima u kontakt (obraća se generalu Perišiću), da se u širem sastavu porazgovara o celoj stvari.

ZORAN LILIĆ:

Znači, da porazgovaramo sa Mladićem i njegovim saradnicima; trebalo bi da znaju da smo blagonakloni prema mogućem

povećanu stepena socijalne zaštite.

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Mi, u principu, imamo pozitivan stav prema njihovom problemu. Međutim, hoćemo da vidimo šta je to na šta možemo da računamo.

ZORAN LILIĆ:

Ali, oni moraju da menjaju svoje stavove!
Da li možemo tako da zaključimo? (Odobranje).

Zamolio bih da razmotrimo još tri kratka pitanja:

1. Mislim da bi trebalo da podržimo stav Saveznog ministarstva za odbranu i Generalštaba da u ovoj situaciji nema opravdanja za izmenu Zakona o Vojsci Jugoslavije u pogledu penzijskog i invalidskog osiguranja vojnih osiguranika. On je skoro donet i ne treba o tome ni da raspravljamo.

Na kraju, mi samo dajemo podršku vašim stavovima.
Mislim da bismo to mogli da uradimo? (Odobranje).

2. Imamo dve naredbe koje se odnose na obezbedjenje članova Vrhovnog saveta odbrane, a vezane za prethodne odluke koje su se odnosile na Predsedništvo SFRJ. Dakle, to se samo prebacuje na ovaj sastav ovde.

Znači, naredbe su identične, samo što ne piše više "Predsedništvo SFRJ", nego "Predsednik i članovi Vrhovnog saveta odbrane".

To znači da dajete meni saglasnost da potpišem naredbu. To znači, kada smo u vojnim objektima, Vojska preuzima pravo na vojna vozila, Vojska preuzima svu odgovornost oko obezbedjenja.

Da li ima nešto što sam ispustio, Momo!

MOMČILO PERIŠIĆ:

Nema.

Da li se s tim slažete? (Odobravanje).

3. Odluka o komandnim zastavnim plamencima i o rangovnim zastavama brodova Ratne mornarice. To je prilagođeno novim simbolima.

Potrebna je odluka da oni to mogu da primenjuju.
Da li se slažete? (Odobravanje).

4. Ministar Bulatović mi je prosledio jedno pismo. On ima osam ponuda za nabavku motora za MIG-29 i za mlazne motore FD 33 i za "strele".

SLOBODAN MILOŠEVIĆ:

Ja bih se malo uzdržao od toga - to je mnogo skup!

MOMIR BULATOVIĆ:

Mislim da bismo igle trebalo da kupimo.

ZORAN LILIĆ:

To je 200 komada. Oko igala mogu da se nabavljaju ponude, ali kreću se od 17 do 65 hiljada!?

Možda je dobro da završimo ovaj posao oko centralizovane nabavke, da sve to dovedemo u kolotečinu kako treba, da izbegnemo silne posrednike i da se oko igala razgovara. Mislim da oko igala ne treba da donosimo konačan zaključak.

Znači, završili smo sve što smo planirali.

Zaključujem sednicu Vrhovnog saveta odbrane.

(Sednica završena u 13,40 sati).